

NI-137

November-2018

B.Ed., Sem.-III (New)**B-110 : Organisation of Commerce & Management****Time : 2:00 Hours]****[Max. Marks : 50**

સૂચના : નીચેના પ્રશ્નો માટે યોગ્ય વિકલ્પની પસંદગી કરો. (બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.)

1. આનુષંગિક ઉદ્યોગો પેદાશ ઉપર વિવિધ પ્રક્રિયા કરીને તેને કેવી બનાવે છે ?
 (a) વધુ વપરાશ યોગ્ય (b) આકર્ષક
 (c) ટકાઉ (d) મજબૂત
2. ધંધાના કયા કયા જૂથો ધંધાકીય એકમ સાથે સંકળાયેલ નથી ?
 (a) માલિકો (b) કર્મચારીઓ (c) લેણદારો (d) કુટુંબ
3. વિમા નિયમન અને વિકાસ સત્તા (IRDA) ની સ્થાપના કોની ભલામણથી થઈ છે ?
 (a) વડાપ્રધાનની (b) નાણામંત્રીની (c) રિઝર્વ બેંકની (d) નિમાયેલ સમિતિની
4. માલની પુનઃનિકાસ કરવી હોય ત્યારે કયા પ્રકારની વખાર આશીર્વાદ સમાન બને છે ?
 (a) બોન્ડેડ ગોદામો (b) સામાન્ય વખાર
 (c) જકાત ભરેલ માલની વખાર (d) વિશિષ્ટ વખાર
5. ભારતની કોઈપણ બેંકમાંથી ભારતની અન્ય બેંકમાં RTGS કરવા માટે બંને બેંક પાસે કયો કોડ હોવો જોઈએ ?
 (a) NEFT (b) IBSC (c) IFSC (d) IMSC
6. બેંકમાં વિવિધ ખાતા ખોલવા માટે KYC જરૂરી છે તેનો અર્થ જણાવો.
 (a) Keep Your Charge (b) Know Your Customer
 (c) Keep Your Chart (d) Know Your Credit
7. વીજાણું ચંત્રો અને માધ્યમોની મદદથી થતા વાણિજ્યના વિનિમય અને વિતરણને શું કહેવાય ?
 (a) ઈ-ટ્રાનેટ (b) ઈ-કોમર્સ (c) ઈ-મેઈલ (d) ઈ-ન્ટરનેટ
8. માહિતીસંચાર માટે નીચેના પૈકી કયું વિધાન સાચું નથી ?
 (a) તે દ્વિમાર્ગી પ્રક્રિયા છે. (b) અન્યને માહિતી પહોંચાડવાની પ્રક્રિયા છે.
 (c) માહિતી સંગ્રહની પ્રક્રિયા છે. (d) વિવિધ માધ્યમો દ્વારા થતી પ્રક્રિયા છે.
9. નીચેના પૈકી કયું લક્ષણ વૈયક્તિક માલિકી સ્વરૂપના ધંધામાં જોવા મળતું નથી ?
 (a) કાર્ય સ્વતંત્રતા (b) પરિપક્વ નિર્ણયો
 (c) રહસ્યની જાળવણી (d) અંગત સંપર્ક

10. ભાગીદારી પેઢીમાં ભાગીદારો કેટલી મૂડી લાવે છે ?
 (a) સરખા ભાગે (b) બચત પ્રમાણે
 (c) જરૂરિયાત પ્રમાણે (d) કરાર પ્રમાણે
11. શાસક કંપની તેની ગૌણ કંપનીના ઓછામાં ઓછા કેટલા ટકા શેર ધરાવતી હોવી જોઈએ ?
 (a) 51% (b) 50% (c) 70% (d) 66%
12. રજીસ્ટર્ડ ઓફિસનું સરનામું કંપનીની સ્થાપનાના કેટલા દિવસમાં કંપની રજીસ્ટ્રાર સમક્ષ નોંધાવવું પડે ?
 (a) 15 દિવસ (b) 21 દિવસ (c) 30 દિવસ (d) 45 દિવસ
13. જાહેરક્ષેત્રના એકમોના કર્મચારીઓ કેવા ગણાય છે ?
 (a) કાર્યક્ષમ (b) પ્રમાણિક (c) સરકારી (d) બેદરકાર
14. જાહેર ઉપયોગીતાના ક્ષેત્રે ખાનગીક્ષેત્રને પ્રવેશ આપવાનો હેતુ કયો છે ?
 (a) મર્યાદિત નફો કરવા (b) સેવાઓનો વિકાસ
 (c) ગામડાનો વિકાસ (d) ગુણવત્તા-કાર્યક્ષમતામાં વૃદ્ધિ
15. ખાનગીક્ષેત્રમાં નીચેના પૈકી કોનો સમાવેશ થતો નથી ?
 (a) સંયુક્ત સાહસ (b) વૈયક્તિક સાહસ
 (c) સહકારી મંડળી (d) કંપની
16. ડિબેન્ચર હોલ્ડરો કંપની માટે શું કહેવાય ?
 (a) પ્રવર્તકો (b) દેવાદારો (c) લેણદારો (d) માલિકો
17. રૂપાંતરણીય ડિબેન્ચર માટે કયા દસ્તાવેજમાં જોગવાઈ કરવી પડે છે ?
 (a) આવેદનપત્રમાં (b) નોંધણીપત્રમાં (c) નિયમનપત્રમાં (d) કરારપત્રમાં
18. સામાન્ય ઈક્વિટી શેરના ડિવિડન્ડનો દર કઈ બાબત ઉપર આધારિત છે ?
 (a) કુલ મૂડી પર (b) નફાની વધઘટ પર
 (c) કુલ વેચાણ પર (d) કંપનીની પ્રતિષ્ઠા પર
19. માલ વિતરણના માર્ગમાં પ્રથમ મધ્યસ્થી કોણ છે ?
 (a) જથ્થાબંધ વેપારી (b) ઉત્પાદક (c) છુટક વેપારી (d) ગ્રાહક
20. ફ્રેન્ચાઈઝ આપતી મૂળ કંપની વેચનાર વેપારી પાસેથી શું મેળવે છે ?
 (a) ભાડું (b) કમિશન (c) નફો (d) રોયલ્ટી
21. નિકાસ પ્રોત્સાહન આપવાની જવાબદારી કોની હોય છે ?
 (a) સરકારની (b) વેપારી બેંકોની (c) સ્ટેટ બેંકની (d) જાહેર કંપનીની
22. વિદેશી ટૂંકીયામણ ઉપર કોના નિયંત્રણો છે ?
 (a) નાણા ખાતાનાં (b) રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા
 (c) સ્ટેટ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા (d) વિદેશ વેપાર ખાતાના
23. ધંધાની સામાજિક જવાબદારીનો ખ્યાલ સૌપ્રથમ કોણે રજૂ કર્યો ?
 (a) હેનરી ફેયોલ (b) પીટર ડ્રકર (c) એચ.આર. બોવન (d) જી.આર. ટેરી

24. ધંધાની સામાજિક જવાબદારીને મુખ્ય કેટલા સ્તરમાં વહેંચવામાં આવે છે ?
 (a) ચાર (b) પાંચ (c) ત્રણ (d) છ
25. કંપની ધારો – 2013 ની કલમ 135ની જોગવાઈ પ્રમાણે જે કંપનીને કંપનીલક્ષી સામાજિક જવાબદારી લાગુ પડશે તેણે નાણાકીય વર્ષની અગાઉના કેટલા વર્ષનો સરેરાશ નફો ધ્યાનમાં લેવો પડશે ?
 (a) ત્રણ (b) પાંચ (c) બે (d) ચાર
26. ડૉ. જ્યોર્જ ટેરીએ દર્શાવેલ સંચાલન કાર્યોના વર્ગીકરણમાં નીચેના પૈકી કોનો સમાવેશ થતો નથી ?
 (a) આયોજન (b) વ્યવસ્થાતંત્ર (c) દોરવણી (d) સંકલન
27. સંચાલનની તળ સપાટીનું બીજું કયું નામ છે ?
 (a) કર્મચારીની સપાટી (b) જોબરોની સપાટી
 (c) નિરીક્ષકોની સપાટી (d) અધિકારીઓની સપાટી
28. વ્યવસ્થાતંત્રમાં સત્તાનાં કેન્દ્રીકરણ-વિકેન્દ્રીકરણનો આધાર કોના પર રહેલો છે ?
 (a) એકમના કદ પર (b) શિક્ષણ પર (c) અનુભવ પર (d) આયોજન પર
29. વૈજ્ઞાનિક સંચાલનનાં પિતા તરીકે કોને ઓળખવામાં આવે છે ?
 (a) ડૉ. જી.આર. ટેરી (b) એફ.ડબલ્યુ. ટેલર
 (c) હેનરી ફેયોલ (d) લ્યુથર ગ્યુલિક
30. હેતુઓ કેવા હોવા જોઈએ ?
 (a) બુદ્ધિગમ્ય (b) વાસ્તવિક (c) વ્યવહારિક (d) સૂચિત તમામ
31. નીચેનામાંથી આયોજનનું ઘટક જણાવો.
 (a) સતત પ્રક્રિયા (b) અંકુશ (c) દોરવણી (d) નિયમો
32. કયા વ્યવસ્થાતંત્રને લક્ષરી વ્યવસ્થાતંત્ર કહે છે ?
 (a) શ્રેણિક (b) કાર્યાનુસાર (c) રૈખિક (d) અવૈધિક
33. તાબેદારોએ કરેલ કાર્યનો ઉત્તર આપવા માટે કોણ જવાબદાર છે ?
 (a) નિરીક્ષકો (b) વિભાગીય અધિકારી
 (c) સિનિયર ક્લાર્ક (d) તરતનો ઉપરી અધિકારી
34. તાલીમના ખર્ચને ખર્ચ ન ગણતા શું ગણવામાં આવે છે ?
 (a) જરૂરીયાત (b) કાયદો (c) મૂડીરોકાણ (d) પ્રતિષ્ઠા
35. ઉમેદવારોની વિવિધ કસોટીઓ લેતી વખતે નીચેના પૈકી કઈ બાબત ધ્યાનમાં લેવાતી નથી ?
 (a) માનસિક ક્ષમતા (b) ચપળતા (c) અભિરુચિ (d) બાહ્ય વ્યક્તિત્વ
36. અવૈધિક માહિતીસંચાર મોટા ભાગે કયા સ્વરૂપે થાય છે ?
 (a) મૌખિક (b) લેખિત
 (c) લેખિત અને મૌખિક (d) ઔપચારિક

37. વૈધિક માહિતીસંચારનો મુખ્ય હેતુ નીચેના પૈકી કયો હોય છે ?
 (a) આયોજનનો (b) દોરવણીનો (c) અંકુશનો (d) કર્મચારી વ્યવસ્થાનો
38. અભિપ્રેરણાના વિસ્તૃત ખ્યાલમાં નીચેનાં પૈકી કોનો સમાવેશ થતો નથી ?
 (a) જરૂરિયાત (b) હેતુ (c) લાગણી (d) વૈભવ
39. ઉપરી અધિકારી કઈ બાબતની સોંપણી કરી શકતા નથી ?
 (a) ઉત્તરદાયિત્વની (b) ફરજની (c) સાધનોની (d) સત્તાની
40. અંકુશ માટે ધોરણોની પસંદગી કોણ કરે છે ?
 (a) જોબરો (b) ફોરમેનો
 (c) વિભાગીય અધિકારીઓ (d) ઉચ્ચ સંચાલન સપાટી
41. નફાનું મહત્તમીકરણ એટલે શું ?
 (a) વધુ નફો કમાવવો (b) નુકસાન ઘટાડવું
 (c) આવક મહત્તમ કરવી (d) ચોખ્ખો નફો મહત્તમ કરવો
42. મૂડી માળખામાં ડિબેન્ચર રાખવાનો આધાર કઈ બાબત ઉપર છે ?
 (a) સંચાલકોની નીતિ (b) સ્થિર કમાણી
 (c) સરકારની નીતિ (d) મૂડીની જરૂરિયાત
43. શેર બજાર એટલે કયું બજાર છે ?
 (a) પ્રાથમિક બજાર (b) નાણા બજાર (c) ગૌણ બજાર (d) કોઈપણ નહિ
44. NSDL નું સંચાલન નીચેના પૈકી કોના દ્વારા થાય છે ?
 (a) રાજ્ય સરકાર (b) સંચાલક મંડળ (c) કેન્દ્ર સરકાર (d) સેબી
45. બજારીય વિભાવનામાં કોણ કેન્દ્ર સ્થાને હોય છે ?
 (a) પેદાશ (b) ઉત્પાદન (c) ગ્રાહક (d) નફો
46. બજારીય સંશોધન પ્રક્રિયામાં કોના વિશે માહિતી મેળવવામાં આવે છે ?
 (a) બજાર વિશે (b) હરીફાઈ વિશે (c) ગ્રાહકો વિશે (d) વેચાણ વિશે
47. ગ્રાહક સુરક્ષાનો કાયદો કયા વર્ષમાં પસાર કરવામાં આવ્યો હતો ?
 (a) 1956 (b) 1932 (c) 1986 (d) 2015
48. રાષ્ટ્રીય કક્ષાના ફોરમમાં કેટલા સભ્ય હોય છે ?
 (a) ત્રણ (b) બે (c) ચાર (d) પાંચ
49. વૈશ્વિકરણની શરૂઆત કયા દેશોએ કરી ?
 (a) વિકસિત દેશોએ (b) વિકાસશીલ દેશોએ
 (c) અલ્પવિકસિત દેશોએ (d) અર્ધવિકસિત દેશોએ
50. ટ્રેડમાર્ક ધારો કયા વર્ષમાં અસ્તિત્વમાં આવ્યો ?
 (a) 1951 (b) 1955 (c) 1969 (d) 1986

NI-137

November-2018

B.Ed., Sem.-III (New)

B-110 : Organisation of Commerce & Management

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions : Select correct alternative for the following questions.
(All Questions are compulsory)

1. Tertiary industry performs various process on product and makes it
(a) more suitable to consume (b) attractive
(c) durable (d) strong
2. Which group of society is not associated with business unit ?
(a) Owners (b) Employees (c) Creditors (d) Family
3. On whose recommendation IRDA is established ?
(a) Prime Minister (b) Finance Minister
(c) Reserve Bank (d) Appointed Committee
4. Which type of godown is like blessing for re-export of goods ?
(a) Bonded godown (b) Ordinary godown
(c) Godown for excise paid goods (d) Special godown
5. Which code is necessary for both the banks for transferring money in india from one bank to another through RTGS ?
(a) NEFT (b) IBSC (c) IFSC (d) IMSC
6. KYC is required to open account in the bank - what is its meaning ?
(a) Keep your charge (b) Know your customer
(c) Keep your chart (d) Know your credit
7. The commercial transaction and distribution which is done with the help of Electronic machine and medium is known as ?
(a) Intranet (b) E-commerce (c) E-mail (d) Internet
8. Which of the following statement is not true regarding communication ?
(a) It is a two-way process
(b) It is a process to send the message to others
(c) It is a process to store information
(d) It is a process done through various media

9. Which of the following characteristics is not found in sole Proprietorship form of business ?
 (a) Freedom of work (b) Matured decisions
 (c) Type of secrecy (d) Personal contact
10. In partnership firm how much capital partners bring ?
 (a) Equal Share (b) As per saving (c) As per need (d) As per agreement
11. Minimum how many percentage of shares a holding company should have of the subsidiary company ?
 (a) 51% (b) 50% (c) 70% (d) 66%
12. Within how many days address of registered office is to be registered before the company registrar ?
 (a) 15 days (b) 21 days (c) 30 days (d) 45 days
13. The employees of public sector units are -
 (a) Efficient (b) Honest
 (c) Govt. Employee (d) Careless
14. Which is the purpose to let the private sector enter in public utility sector ?
 (a) To make limited profit (b) Development of services
 (c) Rural development (d) Increase in quality and work-efficiency
15. Which of the following is not included in private sector ?
 (a) Joint enterprise (b) Sole proprietorship
 (c) Co-operative society (d) company
16. What are the debenture holder of the company called ?
 (a) Promoters (b) Debtors (c) Creditors (d) Owners
17. In which document the provision of convertible debenture is made ?
 (a) Memorandum (b) Certificate of incorporation
 (c) Article of association (d) Agreement
18. On which, the rate of dividend of ordinary equity share is based ?
 (a) Total Capital (b) On fluctuation of profit
 (c) On total gross sale (d) On goodwill of company
19. Who is the first middleman in the channel of distribution ?
 (a) Wholesale Trader (b) Producer
 (c) Retail Trader (d) Customer
20. What does franchise offering parent company get from seller company ?
 (a) Rent (b) Commission (c) Profit (d) Royalty
21. Whose responsibility is to provide incentive for export ?
 (a) Government (b) Commercial Bank
 (c) State Bank (d) Public Company

22. Who controls foreign exchange ?
 (a) Finance department (b) Reserve bank of India
 (c) State bank of India (d) Foreign Trade Department
23. Who presented first the concept of social responsibility of business unit ?
 (a) Henry Fayol (b) Peter Drucker (c) H.R. Bowen (d) G.R. Terry
24. Social responsibility of the business is divided into how many levels ?
 (a) Four (b) Five (c) Three (d) Six
25. As per the section 135 of companies act - 2013, the company who is applicable for corporate social responsibility then how many previous financial year's profit should be consider ?
 (a) Three (b) Five (c) Two (d) Four
26. Which function is not included in the classification of management by Dr. G.R. Terry ?
 (a) Planning (b) Organising (c) Directing (d) Co-ordination
27. Bottom level management is also known as
 (a) Employees Level (b) Jobbers level (c) Supervisors level (d) Officers level
28. On what does the centralization and decentralization of authority depend ?
 (a) Size of Unit (b) On education (c) On experience (d) On planning
29. Who is considered as the father of scientific management ?
 (a) Dr. George Terry (b) F.W. Taylor (c) Henry Fayol (d) Luther Gulick
30. How are the objectives ?
 (a) Intellectual (b) Real (c) Practical (d) All of the given
31. Which of the following is the element of planning ?
 (a) Continuous process (b) Controlling
 (c) Directing (d) Rules
32. Which organization is called Army Organization ?
 (a) Matrix (b) Functional (c) Linear (d) Informal
33. From the following who is responsible for giving answer for work done by employees ?
 (a) Supervisor (b) Departmental officer
 (c) Senior clerk (d) Immediate Top officer
34. Expenses on training should not be considered as an expenses, but as an/a _____ in business ?
 (a) necessary (b) Profit (c) Investment (d) Prestige
35. Which things are not taken into consideration while conducting necessary test ?
 (a) Mental Ability (b) Skill
 (c) Aptitude and efficiency (d) Other appearance
36. In which form is informal communication carried out ?
 (a) Oral (b) Written (c) Written & Oral (d) Formal

37. What is the main objective of formal communication ?
 (a) Planning (b) Directing (c) Controlling (d) Staffing
38. Which among the following matter is not included in the wide scope of motivation ?
 (a) Need (b) Motive (c) Emotion (d) Wealth
39. What cannot be delegated by top level management ?
 (a) Accountability (b) Responsibility (c) Resources (d) Authority of power
40. Who select the standard for controlling ?
 (a) Jobbers (b) Formen
 (c) Departmental (d) Top level management
41. What is maximization of profit ?
 (a) To earn more profit (b) To reduce loss
 (c) To make income maximum (d) To maximise net profit
42. What is the base of debenture in capital structure ?
 (a) Director's Policy (b) Steady income
 (c) Government Policy (d) Requirement of capital
43. Stock market means
 (a) Primary market (b) Money market
 (c) Secondary Market (d) None of the above
44. NSDL is managed by which of the following ?
 (a) State government (b) Board of directors
 (c) Central government (d) SEBI
45. In marketing management _____ is at the centre.
 (a) Product (b) Production (c) Customer (d) Profit
46. Which information is obtained in the process of marketing research ?
 (a) Regarding market (b) Regarding competition
 (c) Regarding customer (d) Regarding sale
47. When was the consumer protection act passed ?
 (a) 1956 (b) 1932 (c) 1986 (d) 2015
48. How many members are there in national forum ?
 (a) Three (b) Two (c) Four (d) Five
49. Which countries started globalization ?
 (a) Developed countries (b) Developing countries
 (c) Partially developed countries (d) Under developed countries
50. In which year did trade mark act came into existence ?
 (a) 1951 (b) 1955 (c) 1969 (d) 1986